

การจัดการงานพัสดุที่มีประสิทธิผลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

The effectiveness material management of Pak Kret municipality, Nonthaburi Province

พรทิพย์ ชันบุญญ์¹

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือเพื่อตรวจสอบสภาพ ปัญหาและอุปสรรค วิเคราะห์และเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการงานพัสดุกับปัญหาการจัดการงานพัสดุ และเพื่อนำผลการศึกษาเสนอผู้บริหารเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการบริหารงานพัสดุของเทศบาลนครปากเกร็ด

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสม(Mixed Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีเค้าโครงกับผู้บริหารเทศบาลนครปากเกร็ดในด้านพัสดุ จำนวน 5 คน หัวหน้าส่วนบริหารงานแต่ละด้านของเทศบาลนครปากเกร็ด จำนวน 11 คน และแบบสอบถามกับ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานพัสดุ จำนวน 46 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเป็นทั้งแบบสถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและ แบบสถิติเชิงอนุมานที่ใช้ค่า t-test , F-test one way ANOVA, Correlation analysis และ regression analysis

ผลการศึกษาพบว่า : ผู้ถูกสัมภาษณ์และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 30 - 40 ปี มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เป็นข้าราชการ/ลูกจ้าง มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป ส่วนปัจจัยต่อสภาพการจัดการงานพัสดุ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ปัญหาการจัดการงานพัสดุ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการงานพัสดุ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการงานพัสดุกับปัญหาการจัดการงานพัสดุไม่เป็นไปตามสมมติฐานของงานวิจัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การจัดการงานพัสดุ, ประสิทธิภาพ

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ วิทยาลัยทองสุข

Abstract

The purpose of the study was to explore the problem and obstacle, analyze and compare the relationship of the factors that affect the management of procurement and inventory management problems. To present the result of the study to the Executive Council for consideration and development solutions to improve administrative efficiency parcel of Pakkret Municipality.

In this study, the researchers mixed and qualitative research and quantitative. were used in this study. In-depth interviews with executives Pak Kret layout with the parcel number five on each side of the head of administration of Pak Kret 11 people and questionnaires. Procurement staff about 46 people who use statistical analysis was both descriptive statistics on the percentage and the mean and standard deviation. And inferential statistics using the t-test, F-test one way ANOVA. Correlation analysis and regression analysis .

The study found that those who were interviewed, and the majority of respondents were female, aged 30-40 years, with a higher education degree. A government official / employee With over 15 years of experience in working to earn an average of more than 30,000 baht per month. The study found that the opinions on the state of the inventory management at a high level, while the opinion on problem with the management inventory is moderate, and the opinion on the factors that affect the management of procurement at a high level. The comparison of factors affecting management, inventory management issues for the parcel does not conform to the assumptions of the study are statistically significant at 0.05.

Key words: Material management, and effectiveness

1. บทนำ

งานพัสดุมีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กรทุก ๆ องค์กร เนื่องจากพัสดุเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถจะก่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลาและงบประมาณ ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การมีความพร้อมด้านวัสดุครุภัณฑ์ สามารถทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ เพราะถ้าองค์กรใดขาดหลักการจัดการงานพัสดุที่ดีแล้ว การทำงานย่อมจะเกิดความซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองอันเป็นเหตุทำให้องค์กรนั้นด้อยประสิทธิภาพ เนื่องจากงานพัสดุเป็นงานที่สนับสนุนแผนงานของโครงการต่างๆ ซึ่งได้วางแผนไว้ให้มีพัสดุพอใช้ตลอดเวลา ทำให้งานและโครงการดำเนินไปได้ และแม้แต่ส่วนงานด้านอื่นๆ นั้นจะประสบผลสำเร็จไม่ได้หากไม่ได้รับความร่วมมือจากฝ่ายพัสดุ (สุกัญญา ศรีทับทิม, 2555 : บทนำ)

การจัดการเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานในทุกองค์กรที่มีการนำมาใช้ในการบริหารองค์กร เพื่อจัดโครงสร้างของงานต่างๆ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ต่างๆ ในองค์กร เพื่อให้เครื่องจักร สิ่งของ และตัวคน อยู่ในส่วนประกอบที่เหมาะสมในอันที่จะช่วยให้งานขององค์กรบรรลุผลสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งหลักการจัดการ หรือ “6M” ได้แก่ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) วิธีการทำงาน (Methodology) การจัดการ (Management) เครื่องจักร (Machine) เป็นปัจจัยที่สำคัญในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรคนและเงินเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งกว่าทรัพยากรอื่นๆ ด้วยเหตุผลที่ว่าเงินและคนสามารถจะแก้ปัญหาการบริหารงานได้ทุกอย่างแต่ปรากฏว่าไม่เป็นความจริงเสมอไป เพราะทรัพยากรประเภทพัสดุหรือการจัดการงานพัสดุก็มีความสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารงาน ไม่น้อยกว่าทรัพยากรด้านอื่น เพราะพัสดุก็เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การบริหารงานได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การจัดการงานประเภทต่างๆ ในองค์กรจำเป็นต้องใช้พัสดุ เพราะพัสดุเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การจัดการงานพัสดุเป็นการนำเอาเทคนิคในการจัดการหรือการบริหารมาใช้บริหารจัดการทรัพยากรที่องค์กรมีอยู่หรือหามาได้เพื่อให้เกิดความประหยัดเงินและเปิดโอกาสให้มีการนำพัสดุต่างๆ เข้ามาช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสนับสนุนงานด้านอื่นขององค์กรให้ดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยซึ่งมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในส่วนงานพัสดุ จึงมีความสนใจศึกษาถึงการจัดการงานพัสดุที่มีประสิทธิผลของเทศบาลนครปากเกร็ด ทั้งนี้ เพื่อจะได้ทราบสภาพปัญหาปัจจุบัน รวมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆ และผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการบริหารงานพัสดุของเทศบาลนครปากเกร็ด และนำแนวทางในการบริหารงานพัสดุไปพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ 9) พ.ศ.2553 อันจะนำไปสู่การจัดการพัสดุที่ดี คุ่มค่า ประหยัด มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการประหยัดงบประมาณของรัฐบาลและประเทศชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสำรวจสภาพปัญหาและอุปสรรคของการจัดการงานพัสดุ
2. เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการงานพัสดุกับปัญหาการบริหารงานพัสดุ
3. เพื่อนำผลการศึกษาเสนอผู้บริหารเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการบริหารงานพัสดุ

3. การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบผสมระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยทำตามลำดับขั้นตอนการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมวางแผนการดำเนินการ ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีและงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการงานพัสดุที่มีประสิทธิผลของเทศบาลนครปากเกร็ด โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย กรอบแนวคิดของการวิจัย คำนิยามศัพท์เฉพาะ ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา ประชากรและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งเป็นแบบสอบถามที่นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นและได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ก่อนการกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการกำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการจัดทำการรายงานผลการวิจัย จากการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และการจัดทำข้อเสนอแนะ การจัดพิมพ์รูปเล่มและการนำเสนอบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อพิจารณาอนุมัติ

ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานเทศบาลนครปากเกร็ด ประกอบไปด้วย คณะผู้บริหาร จำนวน 5 คน หัวหน้าส่วนราชการ จำนวน 11 คน และ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานพัสดุ จำนวน 46 คน รวมทั้งสิ้น 62 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม(Questionnaire) ทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งเป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ (Check List) แบบปลายปิด (Closed ended question) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานพัสดุต่อการจัดการงานพัสดุ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด ประกอบด้วยสภาพการจัดการงานพัสดุ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัญหาการจัดการงานพัสดุ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการงานพัสดุของเทศบาลนครปากเกร็ด เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 และ 3

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการงานพัสดุของเทศบาลนครปากเกร็ด ซึ่งเป็นแบบปลายเปิด (Open-end) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามตามขอบข่ายและเนื้อหาวิชาที่กำหนด โดยครอบคลุมกรอบแนวคิดและขอบข่ายงานวิจัย

2 นำแบบสอบถามที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำมาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง (Try Out) จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability analysis) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา และดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามจำนวน 62 ชุด กับประชากรทั้งหมด โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. แจกแบบสอบถามและชี้แจงพร้อมอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้อง
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง และนับจำนวนให้เท่ากับจำนวนประชากรกรณีแบบสอบถามไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามใหม่อีกครั้งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน
4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการจัดการงานพัสดุ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการงานพัสดุของเทศบาลนครปากเกร็ด โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) จัดเป็นหมวดหมู่ และนำเสนอเนื้อหาวิเคราะห์บรรยายประกอบความเรียง

โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) อธิบายข้อมูลส่วนบุคคล และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์สถิติด้วยค่า t-test , F-test one way ANOVA, Correlation analysis และ regression analysis

4. ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่า 30-40 ปี ส่วนมากมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และเป็นข้าราชการ/ลูกจ้าง มากกว่าหัวหน้าส่วนราชการ มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยต่อสภาพการจัดการงานพัสดุ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับแรกคือมีการจัดทำแผนผังการบังคับบัญชาหรือโครงสร้างขององค์กรมีการกำหนดอำนาจหน้าที่การปฏิบัติงานที่ชัดเจน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการจัดการงานพัสดุ พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านสามารถสรุปได้ ดังนี้ (1) ปัญหาการจัดการงานพัสดุที่เป็นผลจากผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อันดับหนึ่งคือ การฝึกอบรมและประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการบริหารงานพัสดุมีไม่เพียงพอ (2) ปัญหาการจัดการงานพัสดุที่เป็นผลจากผู้ปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อันดับหนึ่งคือ ขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบฯ และวิธีปฏิบัติที่ลึกซึ้ง (3).

ปัญหาการจัดการงานพัสดุที่เป็นผลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อันดับหนึ่งคือ ข้อจำกัดของระเบียบปฏิบัติทางราชการมีมากมีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการงานพัสดุ พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านสามารถสรุปได้ ดังนี้ (1) ด้านการวางแผนหรือกำหนดโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อันดับหนึ่งคือ มีการกำหนดแผนจัดหาไว้ชัดเจน (2) ด้านการกำหนดความต้องการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อันดับหนึ่งคือ มีการกำหนดรายละเอียดพัสดุที่ต้องการ (3) ด้านการจัดหาพัสดุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อันดับหนึ่งคือ มีการดำเนินการจัดหาพัสดุอย่างถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับ (4) ด้านการแจกจ่ายและควบคุมวัสดุครุภัณฑ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อันดับหนึ่งคือ จัดทำทะเบียนคุมครุภัณฑ์เป็นปัจจุบัน (5) ด้านการบำรุงรักษาวัสดุครุภัณฑ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อันดับหนึ่งคือ การจัดทำประวัติการซ่อมบำรุงวัสดุครุภัณฑ์ (6) ด้านการจำหน่ายวัสดุครุภัณฑ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อันดับหนึ่งคือ การตัดยอดพัสดุดออกจากบัญชีหรือทะเบียนหลังจากมีการจำหน่าย (7) ด้านการจัดการงานพัสดุอย่างมีประสิทธิภาพตามหลัก Lean Procurement (เกียรติจิกร โงมมานะสิน, 2550 น.55) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อันดับหนึ่งคือ มีการจัดสถานที่ทำงานและสภาพแวดล้อมให้มีความสะอาดและปลอดภัยในการทำงาน เพื่อสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับการจัดการงานพัสดุที่มีประสิทธิผลของเทศบาลนครปากเกร็ดที่ไม่แตกต่างกัน ผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรในเทศบาลนครปากเกร็ด ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ รายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับการจัดการงานพัสดุที่มีประสิทธิผลของเทศบาลนครปากเกร็ดที่ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการงานพัสดุที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับปัญหาการจัดการงานพัสดุที่ไม่แตกต่างกัน พบว่า ปัญหาการจัดการงานพัสดุที่เป็นผลจากผู้บริหาร ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการงานพัสดุ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับน้อยถึงระดับน้อยมาก ปัญหาการจัดการงานพัสดุที่เป็นผลจากผู้บริหาร ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการงานพัสดุ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับน้อยถึงระดับน้อยมาก ปัญหาการจัดการงานพัสดุที่เป็นผลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการงานพัสดุ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับน้อยถึงระดับน้อยมาก ผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการงานพัสดุ มีความสัมพันธ์กับปัญหาการจัดการงานพัสดุที่แตกต่างกัน และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงข้ามกัน

จากสมมติฐานที่ 2 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ของผลการวิเคราะห์การถดถอยของตัวแปร/ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการงานพัสดุมีความสัมพันธ์ต่อปัญหาการจัดการงานพัสดุของเทศบาลนครปากเกร็ด พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการงานพัสดุมีความสัมพันธ์ต่อปัญหาการจัดการงานพัสดุของเทศบาลนครปากเกร็ดในเชิงเส้นตรง แสดงว่าตัวแปรอิสระ อันดับที่ 1 คือ ในด้านปัญหาการจัดการงานพัสดุที่เป็นผลจากผู้บริหาร รองลงมาคือ ปัญหาการจัดการงานพัสดุที่เป็นผลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการงานพัสดุ ส่วนตัวแปรอิสระอีก 1 ตัว ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการงานพัสดุ คือ ปัญหาการจัดการงานพัสดุที่เป็นผลจากผู้ปฏิบัติงาน

5. การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการงานพัสดุที่มีประสิทธิผลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี สามารถสรุปได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยต่อสภาพการจัดการงานพัสดุของเทศบาลนครปากเกร็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในเรื่องมีการจัดทำแผนผังการบังคับบัญชาหรือโครงสร้างขององค์กรมีการกำหนดอำนาจหน้าที่การปฏิบัติงานที่ชัดเจน เนื่องจากเทศบาลมีการกำหนดสายงานย่อยในโครงสร้างขององค์กรขนาดการควบคุม และสายการบังคับบัญชา การจัดระเบียบและระบบของงาน คน และทรัพยากรต่างๆ ขององค์กรอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงาน Organizing (Gulick and Urwick อ้างถึงใน บุญสุดา แก้วกระจ่าง, 2554, น.24-26) ที่กล่าวว่า โดยทั่วไปโครงสร้างขององค์กรจะแสดงออกมาในรูปของแผนภูมิองค์กร หรือพีระมิดของภาระงาน และยังคงแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ

ผลการวิเคราะห์ปัญหาการจัดการงานพัสดุของเทศบาลนครปากเกร็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการจัดการงานพัสดุที่เป็นผลจากผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องการฝึกอบรมและประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการบริหารงานพัสดุไม่เพียงพอ อาจเป็นเพราะผู้บริหารอาจจะไม่ปฏิบัติตามระเบียบเพราะขาดความคล่องตัว รวมทั้งผู้บริหารบางท่านอาจไม่เข้าใจในระบบการบริหารงานพัสดุที่ลึกซึ้งเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถักขมิ กันเสงี่ยม (2550, น.1) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการงานพัสดุในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า ปัญหาการบริหารงานพัสดุเกี่ยวกับผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง ได้กล่าวว่า ได้มีการวางแผนดำเนินการจัดหาพัสดุ แต่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ไม่เสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

2. ปัญหาการจัดการงานพัสดุที่เป็นผลจากผู้ปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบฯ และวิธีปฏิบัติที่ลึกซึ้ง อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานพัสดุในเทศบาลนครปากเกร็ดนั้นมีความหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์ต่างๆ เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานให้ผู้รับผิดชอบต้องปฏิบัติตามเคร่งครัด การปฏิบัติหน้าที่ฝืนหรือผิดพลาดบกพร่องจากกรอบแนวคิดดังกล่าวอาจจะได้รับโทษทั้งทางวินัย ทางแพ่ง และทางอาญา ตามระเบียบกฎหมาย และเนื่องจากจำนวนบุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับภาระความรับผิดชอบ จึงเป็นปัญหาเชื่อมโยงไปถึงการไม่มีเวลาที่จะศึกษาระเบียบว่าด้วยการพัสดุ และพัฒนางานที่รับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไร ราชวิจิตร (2538, น.1) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัสดุในระดับคณะ ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ปัญหาที่สำคัญในการปฏิบัติงานพัสดุ ได้แก่ วิธีการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัสดุเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ได้กล่าวว่า ผู้ปฏิบัติงานยังไม่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างลึกซึ้งเพียงพอ ไม่สนใจที่จะศึกษาระเบียบ ไม่สนใจพัฒนางานที่รับผิดชอบ

3. ปัญหาการจัดการงานพัสดุที่เป็นผลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องข้อจำกัดของระเบียบปฏิบัติทางราชการมีมากมีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ อาจเป็นเพราะผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะศึกษาระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ เพราะถือว่าตัวเองไม่เกี่ยวข้องทำให้ปฏิบัติผิดระเบียบหรือผิดขั้นตอนและเกิดความไม่เข้าใจขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิศักดิ์ ชำปฎิ (2541, น.1) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น

พบว่า ปัญหาการบริหารงานพัสดุเกี่ยวกับผู้ปฏิบัติงาน ผู้เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง ได้กล่าวว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบและวิธีปฏิบัติที่ลึกซึ้งดีพอ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการงานพัสดุของเทศบาลนครปากเกร็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านการวางแผนหรือกำหนดโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในเรื่องมีการกำหนดแผนจัดหาไว้ชัดเจน เนื่องจากเทศบาลมีการวางแผนเกี่ยวกับการใช้พัสดุและได้จัดทำตามประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ.2546 และมีระบบการจัดทำงานประมาณเป็นไปตามกำหนดระยะเวลาเพื่อนำเข้าสู่สภาเทศบาล ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณของเทศบาล พ.ศ.2541 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงาน Planning (Gulick and Urwick อ้างถึงในบุญสุตา แก้วกระจ่าง, 2554, น.24-26) ที่กล่าวว่า การวางแผน หมายถึง การวิเคราะห์สถานการณ์และปัญหา กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายตลอดจนกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงรูปแบบและวิธีการระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในอนาคต และสอดคล้องกับความหมายของการวางแผนของ ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ (2524, น.125) แผนงานหรือการดำเนินงานที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องโดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานอย่างแจ่มชัด มีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่แน่นอน

2. ด้านการกำหนดความต้องการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในเรื่องมีการกำหนดรายละเอียดพัสดุที่ต้องการ เนื่องจากเทศบาลมีการกำหนดรูปแบบ รายละเอียดของพัสดุไว้ชัดเจนตามความต้องการที่จะใช้งานไว้ตั้งแต่การจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ซึ่งเป็นไปตามแผนพัฒนาเทศบาลประจำปี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2550, น.342) ที่กล่าวว่า การกำหนดความต้องการ คือ การคาดคะเนเตรียมการจัดหาพัสดุตามความต้องการใช้งานโดยพิจารณาจากปริมาณงาน ความต้องการของผู้ใช้งาน

3. ด้านการจัดหาพัสดุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในเรื่องมีการดำเนินการจัดหาพัสดุอย่างถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับ เนื่องจากเจ้าหน้าที่พัสดุมีความรู้ความสามารถตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุ ทำให้การดำเนินการจัดหาดำเนินไปอย่างถูกต้องตามระเบียบข้อกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วินิจ วิจารณ์กุล (2539, น.58) ที่กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมายของการจัดหาพัสดุที่ดี คือ จัดหาให้ได้ของที่ต้องการใช้คุณภาพดี ตามจำนวนที่ต้องการ ในราคาที่เหมาะสม ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา ศรีทับทิม (2555, น.1) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้กล่าวว่า การจัดหาพัสดุให้มีประสิทธิภาพต้องกำหนดสเปคให้สอดคล้องกับงบประมาณ ซึ่งเจ้าหน้าที่จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องข้อบังคับกฎระเบียบต่างๆ

4. ด้านการแจกจ่ายและควบคุมพัสดุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในเรื่องจัดทำทะเบียนคุมครุภัณฑ์เป็นปัจจุบัน เนื่องจากพัสดุของส่วนราชการไม่ว่าจะได้มาด้วยประการใดให้อยู่ในความควบคุมตามระเบียบ จะต้องมีการลงบัญชีหรือทะเบียนเพื่อควบคุมพัสดุ เก็บรักษาพัสดุให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ปลอดภัยและให้ครบถ้วนถูกต้องตามบัญชีหรือทะเบียน ผู้จ่ายพัสดุต้องตรวจสอบความถูกต้องของใบเบิกและเอกสารประกอบ(ถ้ามี) แล้วลงบัญชีและทะเบียนทุกครั้งที่มีการจ่ายและเก็บใบเบิกไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วนิดา ลิวานนท์ชัย (2534, น.70) ที่กล่าวว่า การแจกจ่ายและควบคุมพัสดุเป็นขั้นในการดำเนินงานหลังจากการจัดหาพัสดุเข้ามาไว้ในครอบครองแล้วเริ่มต้นจากขั้นรับพัสดุเข้ามาเก็บรักษา ซึ่งจะต้องมีการควบคุมและการจ่ายให้แก่หน่วยใช้ที่ขอเบิกมา โดยการจัดส่งไปให้ด้วยวิธีการต่างๆ ขั้นตอนการจ่ายมีงานที่เกี่ยวข้อง คือ การควบคุมพัสดุและการเก็บรักษาพัสดุ

5. ด้านการบำรุงรักษาวัสดุครุภัณฑ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในเรื่องการจัดทำประวัติการซ่อมบำรุงวัสดุครุภัณฑ์ เนื่องจากเทศบาลมีการจัดทำประวัติการซ่อมบำรุง และมีการซ่อมบำรุงวัสดุครุภัณฑ์ให้ใช้งานได้ตลอดเวลา มีความสะดวก และรวดเร็วในการซ่อมบำรุงวัสดุครุภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สนอง สุวรรณวงศ์ (2538, น.35) ที่กล่าวว่า การบำรุงรักษาเป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งของการบริหารพัสดุ การบำรุงรักษาจะเริ่มต้นเมื่อหน่วยงานที่ใช้พัสดุได้เบิกจ่ายหรือรับพัสดุจากหน่วยจัดหามาไว้ในครอบครองของตนแล้ว หน่วยใช้จึงจะต้องรับผิดชอบดูแลให้พัสดุนั้นอยู่ในสภาพดี ไม่ชำรุด ไม่เสื่อมสภาพก่อนกำหนด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ จริงจิตร (2553, น.1) ได้ศึกษาเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารพัสดุ ของเทศบาลนครตรัง ได้กล่าวว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้พัสดุได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับพัสดุอย่างทั่วถึง รวมถึงจัดทำคู่มือวิธีการใช้งานพัสดุอย่างละเอียด เพื่อประโยชน์ต่อการบำรุงรักษาในเบื้องต้น ทั้งยังเป็นการประหยัดงบประมาณในการซ่อมแซม

6. ด้านการจำหน่ายวัสดุครุภัณฑ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องการตัดยอดพัสดุออกจากบัญชีหรือทะเบียนหลังจากมีการจำหน่าย เนื่องจากเทศบาลได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2535 โดยวิธีการขายทอดตลาด การโอน การแปรสภาพ ส่วนวิธีการแลกเปลี่ยน และการทำลายยังไม่เคยปฏิบัติ ปัญหาพบว่าการจำหน่ายพัสดุดำเนินการไม่เรียบร้อยครบทุกขั้นตอน เมื่อมีการจำหน่ายพัสดุแล้วไม่มีการลงจ่ายหรือตัดยอดบัญชี เนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่เข้าใจวิธีการและขั้นตอนการจำหน่ายที่ถูกต้อง ครุภัณฑ์บางรายการเก่ามากและหาหลักฐานการได้มาไม่พบ ขาดคู่มือแบบฟอร์ม แนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องทันสมัยและมีการปฏิบัติตามแนวคิด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุนา สิทธิเลิศประสิทธิ์ (2539, น.50) ที่กล่าวว่า การจำหน่ายพัสดุ เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการบริหารพัสดุ หมายถึง การตัดยอดวัสดุครุภัณฑ์ออกจากบัญชี เป็นการดำเนินการปลดพัสดุที่อยู่ในความครอบครองออกจากความรับผิดชอบของส่วนราชการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลดาวัลย์ พรหมฉวีน้อย (2554, น.1) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานพัสดุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองเพชรบุรี ได้กล่าวว่า ควรมีการฝึกอบรมพัฒนาให้มีความรู้ด้านการจัดจำหน่ายพัสดุ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เนื่องจากมีปัญหามากที่สุด

7. การจัดการงานพัสดุอย่างมีประสิทธิภาพตามหลัก Lean Procurement โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องมีการจัดสถานที่ทำงานและสภาพแวดล้อมให้มีความสะอาด และปลอดภัยในการทำงาน เพื่อสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน เนื่องจากเทศบาลนครปากเกร็ดเป็นเทศบาลขนาดใหญ่ มีจำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ เป็นจำนวนมาก จึงทำให้สถานที่ในการนั่งทำงานมีความคับแคบไม่สะดวกในการปฏิบัติงาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับคู่มือ การเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานภาครัฐ (2557) ที่ว่า เสาต้นที่ 5 การจัดการสถานที่ทำงาน ปรับปรุงพื้นที่การทำงานด้วยกิจกรรม 5 ส ซึ่งเป็นพื้นฐานของการปรับเปลี่ยนทัศนคติของพนักงานให้เข้าใจ ยอมรับความเปลี่ยนแปลง และให้ความร่วมมือ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลการจัดการงานพัสดุกับปัญหาการจัดการงานพัสดุพบว่า ปัญหาการจัดการงานพัสดุที่เป็นผลจากผู้บริหาร ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งผลการจัดการงานพัสดุ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับน้อยถึงระดับน้อยมาก อาจเป็นเพราะ ได้มีการวางแผนดำเนินการจัดการงานพัสดุ แต่ยังไม่มีความสัมพันธ์เท่าที่ควร ไม่เสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ปัญหาการจัดการงานพัสดุที่เป็นผลจากผู้ปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งผลการจัดการงานพัสดุ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับน้อยถึงระดับน้อยมาก อาจเป็นเพราะผู้ปฏิบัติงานยังไม่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างลึกซึ้งเพียงพอ ไม่สนใจที่จะ

ศึกษาระเบียบ ไม่สนใจพัฒนางานที่รับผิดชอบและมีภาระงานด้านอื่นมาก ปัญหาการจัดการงานพัสดุที่เป็นผลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการงานพัสดุ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับน้อยถึงระดับน้อยมาก อาจเป็นเพราะผู้ที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ ความเข้าใจในระเบียบและวิธีปฏิบัติที่ลึกซึ้งดีพอ ไม่เข้าใจข้อจำกัดของระเบียบปฏิบัติ และวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติงานพัสดุโดยไม่ทราบข้อเท็จจริง

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการศึกษาปัจจัยต่อสภาพการจัดการงานพัสดุของเทศบาลนครปากเกร็ด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ควรแก่การพิจารณา ดังนี้

1. จำนวนบุคลากรด้านพัสดุมีจำนวนน้อย แต่ปริมาณงานมีจำนวนมากขึ้น จึงควรเพิ่มจำนวนบุคลากรให้เหมาะสมกับปริมาณงาน และจัดหาบุคลากรให้ตรงกับสายงาน

จากผลการศึกษาปัญหาการจัดการงานพัสดุของเทศบาลนครปากเกร็ด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ควรแก่การพิจารณา ดังนี้

1. ควรเข้ารับการฝึกอบรมสัมมนาเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานพัสดุ

2. เจ้าหน้าที่พัสดุควรมีการศึกษาระเบียบและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอควบคู่กับการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการปฏิบัติงานด้านพัสดุที่มีขั้นตอนมาก เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ตรวจสอบได้

3. ควรมีการรวบรวมระเบียบ คำสั่ง หนังสือสั่งการและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการงานพัสดุไว้ให้สามารถค้นคว้าอ้างอิงได้รวดเร็ว

จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการงานพัสดุของเทศบาลนครปากเกร็ด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ควรแก่การพิจารณา ดังนี้

1. ด้านการวางแผนการบริหารงานพัสดุ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่องานพัสดุและกำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างที่ได้ทำไว้ และเจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบแผนจัดซื้อจัดจ้างเพื่อปรับปรุงแผนให้ใช้ได้จริง ควรมีการประชุมร่วมกันอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง สำหรับชี้แจงความก้าวหน้าในการจัดซื้อจัดจ้างว่าเป็นไปตามแผนหรือไม่ และแนวทางปฏิบัติจะได้ไปในทิศทางเดียวกัน

2. ด้านการกำหนดความต้องการ ควรมีการประสานงานกับผู้ใช้พัสดุก่อนการซื้อจ้าง เพื่อความสะดวก รวดเร็ว โดยเฉพาะในเรื่องของการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะและมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความชำนาญในเรื่องของพัสดุที่จัดซื้อโดยเฉพาะ

3. ด้านการจัดหาพัสดุ เจ้าหน้าที่พัสดุยังขาดความชำนาญในการจัดหาพัสดุที่ต้องจัดซื้อจัดจ้างบางครั้งทำให้ได้พัสดุไม่ตรงตามลักษณะที่ต้องการใช้หรือคุณภาพต่ำ โดยเฉพาะพัสดุที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ (Printer) เนื่องจากอุปกรณ์ดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีรวดเร็ว ดังนั้น ในการกำหนดคุณลักษณะ (Specification) ที่สำคัญของพัสดุ จำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านเข้ามาช่วยกำหนดคุณลักษณะที่สำคัญให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ของหน่วยงาน ซึ่งทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ด้านการแจกจ่าย ทางเทศบาลควรจัดเตรียมสถานที่ในการจัดเก็บพัสดุให้เพียงพอต่อจำนวนของพัสดุ

และให้มีการรักษาความปลอดภัยหรือมีเจ้าหน้าที่ดูแลคลังพัสดุ และควรจัดทำโปรแกรมพัสดุ เพื่อให้มีเครื่องมือในการควบคุมการจัดการงานพัสดุที่ทันสมัยในการลงทะเบียนบันทึกข้อมูลพัสดุ เช่น รายการพัสดุ ประวัติการเบิก-จ่ายพัสดุ ประวัติการซ่อมบำรุง ประวัติการใช้งาน เป็นต้น

5. การบำรุงรักษา เทศบาลควรจัดทำแผนการบำรุงรักษา เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบการซ่อมบำรุงรักษาพัสดุแต่ละประเภทให้มีการควบคุม ดูแล บำรุงรักษาอย่างถูกวิธี เพื่อให้เกิดการประหยัดงบประมาณ และการใช้งบประมาณให้มีประสิทธิภาพ ควรจัดให้มีการฝึกอบรมผู้ใช้พัสดุ หรือจัดหาคู่มือการบำรุงรักษาพัสดุ ระหว่างการดำเนินการเองและการจ้างหน่วยงานภายนอก

6. ด้านการจำหน่ายพัสดุ เนื่องจากวัสดุครุภัณฑ์ที่ทำการจำหน่ายจะมีการชำรุดและเสื่อมสภาพไปตามอายุการใช้งาน จึงไม่สามารถโอนพัสดุไปให้กับหน่วยงานอื่นไปใช้ต่อเนื่องได้

7. ด้านการจัดการงานพัสดุอย่างมีประสิทธิภาพตามหลัก Lean Procurement ผู้ปฏิบัติงานพัสดุควรจะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ ทั้งด้านระเบียบ วิธีปฏิบัติและหนังสือเวียนแจ้งที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานพัสดุ เพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติที่ผิดหรือไม่เข้าใจในสาระสำคัญที่มีการเปลี่ยนแปลงไป

6. บทสรุป

จากการศึกษาทำให้เห็นว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการงานพัสดุของเทศบาลนครปากเกร็ด โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ไม่ว่าจะเป็น การวางแผน การกำหนดความต้องการ การจัดหาพัสดุ การบำรุงรักษาพัสดุ และการจำหน่ายพัสดุนั้น มีการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2535 และแก้ไขเพิ่มเติม จึงไม่พบปัญหามากนัก ส่วนปัญหาที่พบบ่อยจะเป็นเรื่องของตัวบุคคลเองที่ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องของระเบียบ ไม่เข้าใจขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ไม่เข้าใจระเบียบแนวปฏิบัติ ขาดคู่มือในการศึกษา จึงเห็นว่าเรื่องของพัสดุเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก ซับซ้อน เข้าใจยาก และมีความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน จึงไม่ค่อยสนใจ ไม่ให้ความร่วมมือ และไม่มีบุคคลที่มีความสามารถปฏิบัติงานด้านนี้เฉพาะ

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ จริงจิตร. (2553). *ศึกษาการบริหารพัสดุ ของเทศบาลนครต่ง อำเภอเมือง จังหวัดต่ง*.

(ปริญญาานิพนธ์วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). ขอนแก่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2556). *เอกสารประกอบการประชุม โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการพัสดุและการจัดซื้อจัดจ้าง*. กรุงเทพฯ: กองคลัง.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2551). *เอกสารประกอบการฝึกอบรม โครงการพัฒนาศักยภาพในการจัดทำแผนการบริหารงบประมาณ*. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น.

กูลิค และ เออร์วิก (Gulick and Urwick). (1937). *การจัดการองค์การสมัยใหม่ (POSDCORB)*.

สืบค้น 30 สิงหาคม 2558. จาก <http://applerakchon.blogspot.com>

ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. (2524). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์.

เกียรติจิตร โสมมานะสิน. (2550). *ระบบการผลิตแบบลีน การจัดการกระบวนการเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ:

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.

- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2550). การจัดการสำนักงาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ บริษัท เซ็นทรัลเอ็กเพรส จำกัด.
- บุญสุดา แก้วกระจ่าง. (2554). ความพึงพอใจในการบริหารงานพัสดุ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานพัสดุ ของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ลักขมี กันแสงเยี่ยม. (2550). สภาพและปัญหาการจัดการงานพัสดุในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (ปริญญาณิพนธ์วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ลดาวัดย์ พราหมณ์น้อย. (2554). ปัญหาการบริหารงานพัสดุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี. (ปริญญาณิพนธ์วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). เพชรบุรี, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- วินิจ วีระขงกุล. (2539). เอกสารการสอนชุดวิชา การบริหารพัสดุและการจัดซื้อ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วนิดา ลีวนานนท์ชัย. (2534). รายงานผลการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์และออกแบบระบบสารสนเทศการบริหารงาน. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุกัญญา ศรีทับทิม. (2555). กลยุทธ์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ. (ปริญญาณิพนธ์วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). นนทบุรี, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สิทธิศักดิ์ ชำปฎิ. (2541). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น. (ปริญญาณิพนธ์วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). ขอนแก่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สนอง สุวรรณวงศ์. (2538). การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ. สงขลา: สถาบันราชภัฏสงขลา.
- สุนา สิทธิเลิศประสิทธิ์. (2539). เอกสารการสอนชุดวิชา การบริหารพัสดุและการจัดซื้อ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.). (2557). คู่มือการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานภาครัฐ. สืบค้น 24 ตุลาคม 2558. จาก <http://www.palad.mof.go.th>.
- อุไร ราชวิจิตร. (2538). ปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัสดุในระดับคณะ ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น. (ปริญญาณิพนธ์วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). ขอนแก่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.